

Nederlanda Katoliko

Maandblad, Officieel Orgaan van den Nederl. R.-Kath. Esperantistenbond „Nederlanda Katoliko”, gevestigd te 's Hertogenbosch, opgericht 29 Augustus 1909, bisschoppelijk en koninklijk goedgekeurd.

Ĉion per amo, nenion per forto. (*S. Franc. de Sales*).

EERSTE ROOMSCH KATHOLIEKE

Levensverzekering-Maatschappij

:- te HAARLEM, Kleverpark 67

Nu de concurrentie uitgeput raakt met haren voorraad materiaal om deze instelling te belasten, wordt nog een laatste middel aangewend, n.l. een ongeteekend pamflet, waarvan de herkomst bekend is en onwillekeurig doet denken aan het pamflet „Dolk en Giftbeker”. — Jammer voor de verspreiders dat dit spelletje zoo doorzichtig is en daardoor onwillekeurig een schitterende reclame voor de E.R.K. wordt. Zie slechts haar steeds stijgend succes. De E.R.K. legt hare boeken open voor verzekerden en aandeelhouders. Lees hieromtrent de clausule op de voorzijde harer tarieven.

ESPERANTO-EXAMENS, Diploma A en B.

SCHRIFTELIJKE CURSUS:

Adres: H. J. BULTHUIS, Daguerrestraat 84, Den Haag.

Moerkerk-Banden.

Nog verkrijgbaar à f 0,25 franco per post, bij vooruitbetaling:
Omslagen voor den 1e, 2e, en 3e Jaargang van „Nederlanda Katoliko”. Luxe Papier. Bandteekening van Herman Moerkerk.

Adres: ST. CRISPIJNSTRAAT 57, 's-BOSCH.

HAMMOND SKRIBMAŜINO LA PLEJ BONA!

La Hammond-Kopiejo.

Sin okupas pri la kopiado de tagordoj, cirkuleroj,
regularoj.

Same de

Leteroj, Polisoj, Diktaĵoj,
Kontraktoj, Protokoloj, Vendejaj kaj borsaj sciigoj k. t. p.
Sekretigeco, rapida liverado, neta kaj akurata faraĵo
garantiata.

*Sekretarioj de unuiĝoj, postulu nian specialan prezaron.
Diversaj referencoj estas disponeblaj.*

Amsterdamo. -:- Rokin 38.
TELEFONO 4443.

La „STELIOJ” - Cigaretoj estas fumataj
en Ĥinuĵo, Japanujo, Afriko, Indio, k.t.p.

En Eŭropa la uzado ĉiam kreas.

PETEGU en via loko la „Steliojn”

(1 ĝis 4 c.)

Nederlanda Katoliko

Maandblad, Officieel Orgaan van den Nederl. R.-Kath. Esperantistenbond „Nederlanda Katoliko”, gevestigd te 's Hertogenbosch, opgericht 29 Augustus 1909, bisschoppelijk en koninklijk goedgekeurd.

Ĉion per amo, nenion per forto. (*S. Franc. de Sales*).

<p>Hoofdredacteur : J. N. J. Smulders, Arts te Udenhout.</p> <p>Abonnementsprijs, p.jaar, franco p. post, bij vooruitbetaling Nederland (niet-leden). . . . f 1.— België Sm. 0,87 = - 1,06 Andere landen (aliaj landoj) Sm. 1,04 = - 1,24 Afzonderlijke nummers 10 cent.</p>	<p>E S P E R A N T O</p>	<p>Redactie en Administratie : H. Damen, St. Crispijnstr. 57, 'sBosch.</p> <p>Advertentieprijs, per regel 10 cts. Bij geregelde plaatsing aanzienlijke korting. Voor inlichtingen wende men zich tot de administratie.</p>
--	---	--

Esperanto en de vredesbeweging.

Esperanto kaj la pacmovo.

En la januara numero de la organo de la Ĝenerala Nederlanda Ligo „Paco per Juro” diversaj personoj pritraktis la pacmovadon laŭ diversaj vidpunktoj.

Tamen grava vidpunkto ne estis ankoraŭ pritraktata, kaj mi klopodos resume rigardadi ĝin; nome pri la Tutmonda Helplingvo Esperanto kaj la Pacmovado.

Se, kiel S-ro A. Pieters skribis en la citita januara numero en la artikolo „Vojaĝado kaj la Pacmovado” la turismo kunlaboras al progreso de la pacideo, ĝi helpas disvastigi la konscion pri la unueco de la tuta homaro, ĝi kunigas la naciojn; kiom pli la popoloj alproksimiĝos unu al la alia, se ili povos facile

In het Januari-nummer van het orgaan van den Algemeenen Nederlandschen Bond Vrede door Recht, is door verscheidene personen de vredesbeweging van verschillende standpunt gezien.

Een belangrijk standpunt is evenwel daarin nog niet onder de oogen gezien en wil ik trachten hierover in een kort bestek eenige beschouwingen te geven, namelijk over de wereldhulptaal Esperanto en de Vredesbeweging.

Schreef in genoemd Januari-nummer de heer A. Pieters in zijn artikel „het reizen en de vredesbeweging” o.a. „zoo werkt het toerisme mede tot bevordering der vredesidee, het helpt het besef verbreiden van de samenhoorigheid van geheel het

interkompreniĝi, se ili povos paroli komunan lingvon.

Nuntempe oni devas, se oni deziras esti iom komforta en fremda lando, *krom la gepatran lingvon*, lerni minimume tri lingvojn, la francan anglan kaj germanan, kio kostas multe da tempo kaj peno, kaj tio estas neebla al la granda plimulto.

Kiom pli bone, se oni bezonus lerni nur unu lingvon krom la gepatran.

Se la popoloj per ofta interrilatado lernas estimi pli bone unu la alian, tio certe estos multe pli akcelata se oni povos esprimi siajn ideojn per komuna lingvo.

Sed, oni kelkfoje asertas, Esperanto estas malpatriota; ĝi intencas forigi la gepatran lingvon kaj la landlimojn.

Al tio mi nur volas respond ke gepatran lingvon oni povas *neniam* forpeli. Tiu enradikiĝis tiel ĉe la popolo, tiel kreskis kun la popolo, ke nenia monda forto povas forigi ĝin.

Kaj rilate al la landlimoj, mi citas parton el la fino de La artikolo de S-ro H. A. Lorentz „la internacia scienco progresigas la pacon” en la jam nomita Januara numero de la organo de „Paco per Juro” kie li diras: „La sperto sufiĉe montras, ke la nacia sento estas sufiĉe viva kaj fortika, por ke ĝi povu rezisti al tio, jes, ke ĝi precize per kontakto kun fremduloj povas plibone sciigi kaj pliprofundiĝi.

Eble oni diros: Sed Esperanto ja ne havas estontecon! kial eklerni ĝin?

Tiu, kiu asertas tion, ne sekvis ĉi tiun movadon!

Ne plu estas lando, kie Esperanto ne estas parolata, ne plu lando, kie oni ne povas helpi sin per Esperanto. Krom tio, la *helplingvo* estas facile lernebla de malpli kleraj personoj.

Tial la plej grandiozaj movadoj, la Pacmovado kaj Esperanto devas iri kune.

menschdom, het brengt de volkeren tot elkaar” hoeveel meer zullen de volkeren tot elkander gebracht worden indien zij zich gemakkelijk verstaanbaar kunnen maken, indien zij eene gemeenschappelijke taal kunnen spreken.

Thans moet men, wil men in andere landen zich met eenig gemak bewegen, *naast zijn moedertaal* ook nog minstens drie talen aanleeren, namelijk Fransch, Engelsch en Duitsch, wat heel wat tijd en inspanning kost en voor de groote massa onbereikbaar is.

Hoeveel beter wanneer men maar één taal naast zijn moedertaal behoefde aan te leeren.

Leeren volkeren door met elkander in veelvuldig contact te komen elkander meer waardeeren, dit zal zeker in hoogere mate bevorderd worden indien men zich gemakkelijk in eene gemeenschappelijke taal kan uitdrukken.

Ja maar hoort men soms beweren, het Esperanto is onvaderlandslievend, het wil de moedertaal, de grenzen wegdoezelen.

Hierop zou ik slechts dit willen antwoorden: eene moedertaal kan men *nooit* verdringen, die is zoo bij een volk ingeworteld zoo met het volk gegroeid, dat geen kracht ter wereld die kan verdringen.

En wat de grenzen betreft laat mij even een gedeelte uit het slot van het artikel van den Heer H. A. Lorentz „de internationale wetenschap bevordert dnn vrede” in het reeds genoemde Januarinumner van het orgaan van „Vrede door Recht” aanhalen waar hij zegt: De ervaring leert genoegzaam, dat het nationaliteitsgevoel levendig en krachtig genoeg is om daartegen bestand te zijn, ja dat het, juist door aanraking met vreemden bewuster en dieper kan worden.

Nu zal men zeggen: maar Esperanto heeft toch geen toekomst, waarom het dus aangeleerd?

Wie dit beweert heeft deze beweging niet gevolgd.

Esperantistoj aliĝu la Pacmovadon,
kaj vi, Pacifistoj, lernu Esperanton!

HAGO, Marto 1913.

J. M. MAURY.

La verkinto petas la tradukon de
ĉi supra artikolo por la naciaj gaze-
toj kaj ekzempleron de tiuj gazetoj
volonte ricevos.

Er is thans geen land ter wereld
waar geen Esperanto gesproken wordt,
geen land waar men niet met Esperanto
terecht kan. Bovendien is de
hulptaal ook voor minder ontwikkel-
den gemakkelijk aan te leeren.

Daarom moeten de twee grootsche
bewegingen, de Vredesbeweging en
het Esperanto hand aan hand gaan.

Esperantisten sluit U aan bij de
Vredesbeweging, en gij Pacifisten
leert Esperanto!

's-GRAVENHAGE, Maart 1913,
J. M. MAURY.

Iets over Bosnië.

Ongetwijfeld zal men in de beschaafde wereld vele menschen aantreffen, die Bosnië voor een Barbarenland houden, dat door een onbeschaafd, woest volk bewoond wordt. Het is zeer goed te begrijpen, hoe men tot die gedachte gekomen is, maar als wij den toestand in Bosnië nader beschouwen en de hinderpalen nagaan, die den vooruitgang der beschaving tegenhielden, zullen wij medelijden krijgen met het arme volk, dat wij om zijne zware beproevingen zelfs als een martelaar zouden kunnen beschouwen. „In het vuur beproeft men het goud“ zegt het Bosnische volk en met recht kan het dit spreekwoord op zichzelf toepassen.

1. Bosnië ten tijde der Turken.

In het jaar 1463 werd de laatste koning van Bosnie, Stephen Tomašević 1) overwonnen. Bosnie viel in handen der Turken en bleef onder hunne gewelddadige heerschappij tot het jaar 1878. Het is bekend op welken lagen trap van beschaving de Turken staan. De oorzaak daarvan ligt hierin dat de Turken uit hoofde van hun beginsel, volgens welk zij hun geloof met geweld van wapenen moeten beschermen en verbreiden, zich het

meest bezighielden met oorlogvoeren en veroveren. Immers in hun Koran 2) staat geschreven, dat een ieder die in den strijd voor het geloof sterft in het paradijs zal komen; daarenboven vindt men er de volgende woorden: „Wie een ongelovige ombrengt doet wel“. Hun godsdienst dus beveelt hun niet alleen de verbreiding van het geloof, maar spoort hen daarvoor tot gruwelijke en onmenselijke middelen aan.

In hun oog zijn alleen de Turken menschen, alle andere personen zijn slechts hunne dienaars en ieder ander geloof dan het hunne is vals, slecht. Het is dus wel te begrijpen dat de Turken onmenselijk met andersdenkenden omgaan, daar hun godsdienst hen aanzet tot de ergste misdaden.

Wanneer de Turken een land veroverden dwongen zij alle inwoners het Turksche geloof aan te nemen. Zij, die niet wilden gehoorzamen, werden gewoonlijk gedood of minstens zeer wreed behandeld. Evenzoo ging het in Bosnie. De katholieken mochten hunne godsdienstplichten niet vervullen, evenmin in processie gaan, luiden, enz. Daar zelfs hun leven in gevaar was, kleedden zij zich als de Turken, opdat men hen niet zoo ge-

makkelijk zou herkennen. Het was aan de priesters verboden hun ambt uit te oefenen en daarom waren de Franciscanen, die vroeger de eenige priesters in Bosnie waren, verplicht, zich voor te doen als leeken en evenals dezen zich als Turken te kleeden. Wanneer de Turken bemerkten dat een katholiek bezoek had gekregen, gingen ze aanstonds op onderzoek uit. Was de bezoeker een priester, dan antwoordde de gastheer aan de Turken: „Mijn oom is gekomen“, en zoo kregen de priesters den naam „oom“, dien zij ook nu nog dragen. Spelonken buiten de stad werden door de katholieken als kerken gebruikt, ofwel ze oefenden in het geheim hun godsdienstplichten uit in het dorp. Toen hun later, op herhaald aandringen van de Franciscanen, veroorloofd werd, kerken te bouwen mochten deze slechts klein zijn en moesten ze ver van elkaar verwijderd blijven.

Hoe was het gesteld met het eigendom? De eigenlijke bezitters van den grond waren de Turken. De katholieken bewerkten wel hunne velden maar de oogst was voor hunnen heer, die den boeren slechts zooveel over liet dat ze niet van honger omkwamen. Dit was echter nog niet alles. Als het den Turkschen heer of zijnen dienaar, den opzichter, beliefde, kwamen zij bij hunnen pachter om er eenige dagen te vertoeven. De arme boer moest dan den Turk het beste wat hij had voorzetten. Wanneer hij zich verzette of voorgaf het gevraagde niet te bezitten onderzocht de Turk het geheele huis en nam wat hij begeerde. Zoo kon zelfs iedere andere Turk gehoorzaamheid van de katholieken eischen. Wanneer zij hem niet wilden gehoorzamen beschuldigde de Turk hen bij den kadija 3) die den ongehoorzamen katholiek streng bestrafte. Want de Turksche rechters veroordeelden de katholieken om de minste kleinigheden en daarbij nog zeer partijdig. Om één voorbeeld te noemen:

Op zekeren dag kwam een buurman van den kadija tot hem en sprak: „Heer kadija, een groot ongeluk heeft mij getroffen“. „Welk ongeluk trof U, ongeloovig hondje?“ „Mijne en uwe koeien weidden te zamen op het veld en uwe koe heeft een mijner koeien doodgestoken“. „Ajvan ko ajvan 4), de koe kunnen wij niet oordeelen“. „Maar ik heb me vergist, mijne koe heeft uwe koe gestoken“. „O, dan moet ik den Koran inzien“. De boer moest, zooals men begrijpt, de schade duur betalen.

Het zal wel niet noodig zijn verder te beschrijven, hoezeer de katholieken verdrukt werden; de geachte lezer zal het uit het vorenstaande zelf kunnen begrijpen.

II. Het tegenwoordige Bosnië.

Door de bezetting (1878) en nog meer door de anexatie werd de geloofsvrijheid verkregen. De ketenen waarmede de Turksche heerschappij geheel Bosnië gekluisterd had, werden verbroken en sindsdien begonnen alle godsdiensten zich te verbreiden.

De meeste inwoners van Bosnie zijn orthodoxen. Deze kwamen uit verschillende streken en noemden hunne taal Servisch en zichzelf Serven. Dit is echter niet juist, daar zij voor het meerendeel echte Kroaten zijn; maar omdat zij geen onderscheid maken tusschen het geloof en den volksgeest, en de Serven, evenals zij, orthodoxen zijn, noemen zij zich ook, maar ten onrechte, Serven. Wat de taal aangaat, een eigenlijke Servische taal bestaat niet, het is dezelfde als de Kroatische. Niet alleen toont de geschiedenis dat aan, maar de Serven bewijzen het zelf. Kroatische volksliederen van Kroatische volkshelden namelijk eigenen de Serven zich als de hunne toe, zelfs de dichters die zich Kroaten noemen rekenen zij onder de Serven. Dat Bosnische volksliederen geen Servische kunnen zijn blijkt hieruit: De Serven zooals zij zich

noemen, maar eigenlijk de Bosnische orthodoxen, gevoelen absoluut niets voor de beschaving, bijna allen zijn analfabeten, zelfs vindt men vaak personen die hun Onze Vader niet kennen. En hoe is het nu mogelijk dat zulk een volk liederen zou maken die vol zijn van poëzie en geloofsenthousiasme?

Na de orthodoxen volgen in aantal de muzelmannen. Deze worden gewoonlijk Turken genoemd, maar het is algemeen bekend dat het eigenlijk Kroaten zijn die noodgedwongen den Turkschen godsdienst hebben aangenomen. Dit bewijst ons ook de dichter als hij zegt:

Zij zijn allen van oudsher Bosniër,
Bosniër of Hercegowiniër,
Die van godsdienst veranderden,
Toen de Turken Bosnië veroverden.
Andries Kačić Miošić.

Eindelijk komt de beurt aan de Kroaten-katholieken. Die zijn bijna 400,000 in getal en zijn in 3 bisdommen verdeeld. 1e. Aartsbisdom van Voor-Bosnië met de zetelplaats Sarajewo, de hoofdstad van Bosnie, Aartsbisschop Dr. Joseph Stadler en hulpbisschop Dr. Joh. Šarić. 2e bisdom van Banjaluka, bisschop Maryan Marković, Fransiscaan. 3e bisdom van Mostar, dat tot Hercegowina behoort. Bij de katholieken bemerkt men nog steeds den invloed van den Turkschen tijd zoowel in beschaving als in socialen toestand. Maar terwijl de eerste goed vooruitgaat is het met den laatsten niet zoo rooskleurig gesteld, daar het Bosnische volk, zoo wel in het goede als in het kwade zeer conservatief is. Ten tijde der Turken hadden de Bosniërs het land slecht bewerkt, daar het voor hen toch geen verschil uitmaakte of de oogst rijkelijk of schraal was, want zij wisten dat de Turksche heer hun toch niet meer gaf dan hij goedvond. Zodoende gewenden de Bosniërs zich niet hunne krachten in te spannen. In beschaving nam Bosnië zoozeer toe,

dat het [51,000 KM² en 1,700,000 inw.] 5 gymnasia heeft [2 in Hercegowina] 2 H.B. Scholen en een tamelijk groot getal andere instellingen. Spoorwegen, straatwegen, telegraaf en posten bevinden zich reeds over het geheele land. Maar nog altijd lijdt het Bosnische volk aan een groote, onherstelbare kwaal: de armoede, een overblijfsel van den vroegeren ongelukkigen tijd der Turken.

Gaan wij nu de goede eigenschappen van het Bosnische volk na. De Turken konden hen wel kwellen, ja zelfs vermoorden, maar hunnen geest vermochten zij toch niet te dooden. Het volk kon de geschiedenis van zijn zwoegen en lijden niet schrijven, maar het bezong de ernstige gebeurtenissen in liederen, die zijn godsdienst, dapperheid, trouw, zijn groote geestkracht aantoonde. Het volkslied is de ware spiegel zijner ziel en zijn dierbaarste schat. Wie de volksliederen van Bosnië leest, zal in hen het dappere volk zien, dat trouw is aan godsdienst en vorst en een oprecht, goed en edelmoedig karakter heeft maar dat door zijne bestuurders ongelukkig en arm is gemaakt.

Ziehier een beschrijving van Bosnië, dat thans nog als het ware in duisternis gehuld is; maar laten wij hopen, dat het langzamerhand meer verlicht zal worden.

J. BENKOVIĆ.

Travnik, [Bosnië.]

1. De laatste koning van Bosnië 1461-1463.
2. Het heilige Boek van de Turken.
3. Turksch rechter.
4. Een dier is een dier.

Noot aan de Redactie. Dit belangwekkend artikel ontvingen wij reeds lang voor het uitbreken van den Balkanoorlog. Het is daarom te tekenender, wijl wij allicht zouden vermoeden, dat het door de huidige

troebelen is ingegeven, wat intusschen niet het geval is. De schrijver is een seminarist, die zich in zijn vrijen tijd de moeite gaf om de Nederlandsche taal en Esperanto aan te leeren. Bovenstaand artikel is door ons dan ook niet uit het Esperanto vertaald, doch door den schrijver rechtstreeks in 't Nederlandsch opgesteld. Behalve voor dit bewijs van waardeering onzer moedertaal brengen wij den schrijver ook dank, dat hij ons over de geschiedenis van Bosnië een zoo duidelijke beknopte beschrijving gaf.

OFICIALA PARTO.

BESCHRIJVINGSBRIEF.

van de

4^e JAARVERGADERING

te houden op Zondag 20 April
1913 des namiddags ten 2 uur
in Casino, Papenhulst,
te s' Hertogenbosch.

AGENDA;

1. Opening van de vergadering.
2. Notulen van de vorige jaarvergadering.
3. Jaarverslag van den 1^e Secretaris.
4. Jaarverslag van den Penningm.
5. Benoeming van een Commissie voor het nazien der rekening en verantwoording van den Penningmeester.
6. Benoeming van een Commissie voor onderzoek van de geloofsbrieven van de vertegenwoordigers der plaatselijke vereenigingen.

PAUZE.

(Gedurende de pauze uitloting van 10 stuks rentelooze aandelen).

7. Verslag van de Commissie voor onderzoek van de geloofsbrieven van de vertegenwoordigers der plaatselijke vereenigingen.

8. Behandeling der ingekomen voorstellen:

Voorstel I.

De vereeniging „Nia Kredo” stelt voor art. 8 en 9 der bondsstatuten gedeeltelijk te wijzingen en als volgt te lezen;

Art. 8. Jaarlijks op een in het huishoudelijk reglement te bepalen tijd wordt door elke plaatselijke vereeniging een harer leden gekozen, welke leden te zamen het Bondsbestuur vormen.

Op de Algemeene Jaarvergadering kiezen deze leden uit hun midden den voorzitter, onder-voorzitter, 1sten secretaris, 2den secretaris en penningmeester.

Het Bondbestuur enz.

Art. 9. De voorzitter, 1ste secretaris en penningmeester van het Bondsbestuur vormen het Dagelijkschbestuur van den Bond.

Toelichting. Ofschoon onze Bond N. K. meermalen aan andere landen werd voorgesteld ter navolging wegens zijne uitstekende organisatie, blijkt echter dat volgens de huidige statuten de inrichting van N. K. niet praktisch en logisch is samengesteld.

Het Dagelijksch- en Bondsbestuur immers staan volgens het tegenwoordig stelsel ieder geheel afzonderlijk, daardoor wordt dikwijls het verband gemist, hetgeen toch bij eene goede regeling van zaken zeer zeker wenschelijk zou zijn. Bovendien worden door bovenstaande wijzigingen vele moeilijkheden en omslag vermeden, die thans bij eene eventueele-vacature in het Dagelijksch-Bestuur voor de vereenigingen ontstaan.

Ten overvloede vestigt Nia Kredo hierop de aandacht: dat de Bond is samengesteld *uit vereenigingen* niet *uit afzonderlijke personen* in de statuten door begunstigers aangeduid. Nia Kredo vertrouwt derhalve op de medewerking van Dagelijksch- en

Bondsbestuur voor de totstandkoming van deze wijzigingen.

Praeadvies van het Dagelijksch-Bestuur: Het Dagelijksch-Bestuur is van oordeel, dat na eenjarige werking moeilijk gezegd kan worden, dat de inrichting van „N.K.” niet praktisch is: het Dagelijksch-Bestuur zelf is van onpraktisch zijn nog niets gebleken; het meent met de tegenwoordige inrichting de Bondsbelangen in het afgelopen jaar goed te hebben kunnen behartigen.

Wat het onlogisch zijn betreft, meent het Dagelijksch-Bestuur te mogen opmerken, dat, zooals de inrichting nu is, 1e) de begunstigers tot hun recht kunnen komen, 2e) de keuze voor Dag. Bestuursleden ruim genoeg is. Het getal *zeven* van Dag. Bestuursleden verdient verre de voorkeur boven *drie*, daar het nu bijna nooit kan voorkomen, dat er geen besluiten zouden kunnen genomen worden, terwijl *zeven* ook beter de belangen van den Bond kunnen overzien dan *drie*.

Om dit alles is het Dagelijksch-Bestuur van oordeel dat deze statutenwijziging geen voldoende redenen heeft om aangenomen te worden.

Voorstel II.

De vereeniging Nia Kredo stelt voor in plaats van één bondsbestuursvergadering te houden, gelijk thans geschied, meerdere van dergelijke vergaderingen gedurende het jaar te doen plaats hebben.

Toelichting: De vereeniging Nia Kredo acht meerdere bondsbestuursvergaderingen wenschelijk, omdat bij zulke gelegenheden de belangen van den Bond en de Vereenigingen gemakkelijker kunnen besproken worden, Nia Kredo zou derhalve gaarne zien, dat b. v. minstens 3 maal per jaar een dergelijke vergadering plaats had en b. v. als volgt verdeeld:

In de maand Juli voor het kiezen van een afgevaardigde voor de Int. congressen, voor het behandelen van

voorstellen voor deze congressen en verder voor het bespreken van de propaganda voor den winter; in de maand December voor besprekingen voor de jaarvergaderingen, die door de plaatselijke vereenigingen in de maand Januari worden gehouden; in de maand April bij gelegenheid van de jaarvergadering.

De vereeniging Nia Kredo merkt echter op dat hier slechts eenige punten worden aangehaald, welk op de bondsbestuursvergadering behandeld zouden kunnen worden en vertrouwt op den steun van het Dagelijksch- en Bonds-bestuur voor dit voorstel.

Praeadvies van het Dagelijksch-bestuur: Het Dagelijksch-Bestuur, de juistheid erkennende dezer wijziging voor 't geval voorstel I zou worden aangenomen, meent in verband met het praeadvies op I het getal bondsbestuursvergaderingen niet verplichtend te kunnen stellen, zoo noodig kan een bondsbestuursvergadering worden gehouden ook zonder wijziging van de nu bestaande statuten.

Zou het voorstel toch worden aangenomen, dan zullen de onkosten moeten vallen op de vereenigingen en ook hierin ziet het Dagelijksch-Bestuur geen reden om een grooter aantal verplichtend te stellen.

Voorstel III.

De Tilburgsche Katholieke Esperantisten Vereeniging stelt voor: De R. K. Esp. Bond, overwegende de groote kraecht, welke voor onze beweging kan uitgaan van de Patronaten in den lande, besluit:

de besturen der Patronaten per circulaire te wijzen op het groote nut der wereldhulptaal Esperanto in 't algemeen, en meer in bijzonder met betrekking tot hunne jeugdige leden, met het verzoek het aanleeren dier taal te bevorderen,

daarbij de plaatselijke vereenigingen

uitnoodigend, de onderwijskrachten daarvoor beschikbaar te stellen.

Praeadvies van het Dagelijksch-bestuur: Het Dagelijksch-Bestuur steunt dit voorstel van harte.

Voorstel VI.

De Veghelsche Roomsch-Katholieke Esperantisten Vereeniging verzoekt het Dagelijksch-Bestuur maatregelen te nemen tot het inrichten van zoogenaamde leeskringen. Zij neemt daarbij de vrijheid, eenigszins den weg aan te geven waarop zulks zou kunnen geschieden:

1e. In „N.K.“ worde bekend gemaakt, dat onder de leden leeskringen kunnen worden georganiseerd.

2e. Hierbij wordt ook de regeling der leeskringen bekend gemaakt en op het nut ervan gewezen. (Zie toelichting).

De regeling kan op deze wijze bijvoorbeeld geschieden:

Ieder die graag een of ander tijdschrift zou lezen, geve dit op aan een daarvoor aangesteld persoon (dien het Dag. Bestuur daarvoor aanwijst).

Zijn er vier voor hetzelfde tijdschrift, dan wordt dit besteld (vooruit betalen).

De Bond betaald 1|5 van den abonnementsprijs, terwijl ieder medelezer ook 1|5 betaalt (meer dan 4 medelezers te nemen is niet aan te raden tenzij het betreft een brochure of boek dat men samen wil lezen.)

De administrateur geeft in ons orgaan op wie de medelezers op ieder tijdschrift zijn, met opgave van ieders duidelijk adres en hoe lang ieder het te lezen krijgt (gewoonlijk 'n week) en in welke volgorde men het ontvangt, alsmede den dag waarop de aflevering wordt rondgezonden. Wie niet op tijd het nummer van zijn medelezer ontvangt geve bericht aan den administrateur, doet hij dit niet, dan is hij zelf de verantwoordelijke persoon voor den tijd dat het

tijdschrift in zijn bezit had moeten zijn.

Bieden zich niet aanstonds genoeg lezers aan voor een of ander tijdschrift dan plaatst de administrateur 'n oproep onder zijne gewone rubriek „Leeskringen“ in „N.K.“ als volgt: Medelezer(s) gevraagd voor

De tijdschriften blijven het eigendom van N.K. tot de eerstvolgende jaarvergadering; zoo lang worden ze door den administrateur bewaard. Op die vergadering worden ze aan den meestbiedende verkocht. De opbrengst komt in de kas van N.K.

Toelichting. Het nut dier leeskringen valt direct in 't oog. Velen lezen nu heel weinig Esp. omdat de tijdschriften te duur zijn. Ze kosten meestal f 2,50. Een tijdschrift te lezen gaat nog wel, doch wil men er meerdere nemen, dan wordt het te kostbaar. Door die leeskringen kan men echter voor f 2,50 vijf tijdschriften lezen en zoo gemakkelijk op de hoogte blijven van de Esp. beweging in verschillende landen; terwijl men tevens een degelijke oefening vindt in het lezen dier taal.

De opmerking kan gemaakt worden dat er dan minder dan nu op de verschenen tijdschriften zal geabonneerd worden. Integendeel! Wie het tijdschrift voor zich zelf begeert teekent zelf in, doch zij zullen meest aan de leeskringen deelnemen die anders niet of hoogstens voor 'n jaar abonnement zouden nemen. Daarbij leidt de kennismaking met 'n tijdschrift niet zelden tot 'n zelfstandig abonnement. Onze kas zal door die inrichting ook niet veel te lijden hebben, daar men allicht f 0,50 over zal hebben voor een geheele jaargang van 'n Esp. tijdschrift. Daarbij, zou te weinig geboden worden dan kan men de tijdschriften plaatsen in de bibliotheek van den Bond.

Praeadvies van het Dagelijksch-bestuur: In beginsel is het Dagelijksch-Bestuur voor dit voorstel: doch

er zal den administrateur geen nieuwe werkzaamheden mogen worden opgelegd.

Indien de werkzaamheden kunnen worden opgedragen aan de Commissie voor Lectuur en Studie en deze den administrateur het lijstje zendt ter plaatsing in N. K. oordeelt het Dagelijksch-Bestuur dat aanneming zeer ten goede der leden kan komen.

9. Rondvraag.
10. Sluiting.

Het Dagelijksch-Bestuur:

L. J. J. M. Poell, R.K. priester,
Voorzitter.
J. P. L. Niesten, ondervoorz.
H. B. van Zwet, 1e secretaris.
H. Linnebank, O. S. Cr.
2e secretaris.
Th. C. van Erp, penningm.
J. N. J. Smulders, lid.
P. A. Schendeler, lid.

Mededeelingen.

Amendementen op de voorstellen kunnen tot 20 Maart 1913 worden ingediend bij den 1sten Secretaris van den Bond, (Leeuwstraat 3 bis Utrecht),

Elke plaatselijke vereeniging kan zich door een stemgerechtigd lid ter jaarvergadering doen vertegenwoordigen. De vertegenwoordiger moet voorzien zijn van een *schriftelijke machtiging* (geloofsbrief,) ondertekend door den *Voorzitter* en *Secretaris* der vereeniging. Zonder van deze machtiging voorzien, heeft de vertegenwoordiger geen stemrecht. Iedere vertegenwoordiger brengt een bepaald aantal stemmen uit volgens de tabel bepaald bij Art. 15 van het Huis-houdelijk Reglement.

De vergadering is toegankelijk voor de leden der plaatselijke vereenigingen, begunstigers en belangstellenden. De leden worden er op attent gemaakt dat het stemrecht alleen wordt uit-

geoeffend door de vertegenwoordigers der plaatselijke vereenigingen.

Voor het Dag. Bestuur,
H. B. VAN ZWET. 1e Secr.

Ŝanĝoj en la anara listo ĝis la 15a de Februaro 1913a.

FAVORANTOJ.

Adressanĝo P-ro. W. Smulders,
Made al Tilburg (grupmembro.)

UNUIĜOJ.

Schiedam: „Ni laboru kaj esperu”.

Estrarŝanĝoj:

Prezidanto: S-ro L. Melchers.
1a Sekretario: S-ro F. Marreeve.
2a Sekretario: S-ro H. J. Geeratz.
Kasisto: S-ro H. Groenendaal.
Helpanto: S-ro Th. Närings.

PETO!! Ni petas insiste al la Sekretarioj (inoj) de la unuiĝoj ĉiam sendi la ŝanĝojn en la anara listo antaŭ la 15a de ĉiu monato al la ĉefsekretario de Nederlanda Katoliko S-ro H. B. van Zwet, Leeuwstraat 3bis Utrecht.

Saman peton al la favorantoj pri adressanĝoj.

Plendojn, pri la neregula ricevo de nia organo „Nederlanda Katoliko” al la sama adreso.

Onze Jaarvergadering.

Den 20en April a.s. zal de vierde jaarvergadering van „Nederlanda Katoliko” in 's-Hertogenbosch gehouden worden en onze afdeeling heeft het voorrecht dien dag bestuur en leden van den bond te mogen ontvangen.

Vereerd door het besluit van het Dagelijksch bestuur, heeft onze af-

deeling alle pogingen in het werk gesteld om dezen dag voor allen, die naar de grijze Hertogstad komen, aangenaam en genotvol te doen zijn. Wij meenen in de samenstelling van een aanlokkelijk program, voor zoover onze middelen zulks toelieten, vrijwel geslaagd te zijn, vooral dank de medewerking, die wij daarbij van de hoogste autoriteiten mochten ondervinden. Wij durven vertrouwen, dat de leden van onzen bond, door in grooten getal naar Brabant's hoofdstad op te gaan, blijk zullen geven die medewerking, van zulke hooge zijde ontvangen, op prijs te stellen. Het zal vooral thans nu de Esperanto-beweging in het Zuiden en niet het minst in Den Bosch steeds meer en meer belangstelling gaat vinden en zelfs een uit kunstenaars en voorname personen uit het geheele land samengesteld comité als dat voor de organisatie van de dit jaar hier ter stede te houden Nationale Tentoonstelling van Oude Kerkelijke Kunst de diensten van de Esperantisten aanvaard heeft, daardoor bewijzende dat het nut van Esperanto meer erkenning gaat vinden het zal, zeggen wij, vooral nu het prestige van onzen Bond verhoogen, den ernst en den omvang van onze beweging duidelijker aan het licht doen treden, wanneer niet slechts eenige, maar vele, zeer vele leden van onzen Bond, uit het geheele land, hetzij zij reeds Esperanto spreken of niet, ter jaarvergadering samenkomen, om de belangen van den Bond te bespreken.

De moeite en kosten, welke men zich daarvoor te getroosten heeft, zullen ruimschoots vergoed worden door het genot, dat het samenzijn van een zoo groot getal personen, die allen naar hetzelfde doel streven, allen voor het verwezenlijken van hetzelfde schoone ideaal werken, met zich medebrenge, en welk genot wij nog hopen te verhoogen door eenige

feestelijkheden, die onze vereeniging bescheiden aan de leden kan aanbieden.

Het zij ons vergund het programma hier te doen afdrukken:

10 uur, H. Mis met predicatie in Esperanto.

Om Gods zegen over onzen arbeid af te smeeken, zal de dag begonnen worden met een Heilige Mis, door het lid van onzen Bond, den Weleerw. Zeergel. Pater Dr. Titus Brandsma uit het Carmelieten-klooster te Oss, ter intentie van de overleden en levende leden van den Bond op te dragen in de kapel der Eerw. Zusters van Mariënborg, gelegen dicht bij het Station. De Wel.Eerw. Heer Moonen uit Uden zal onder deze H. Mis eene predicatie in het Esperanto houden.

11 uur. Lunch in Hôtel „Central“, van den heer Rademaker, op de Grootte Markt.

12 uur. Bezoek aan de Zoete Lieve Vrouw van den Bosch en bezichtiging der Kathedrale Kerk van St. Jan.

Bij het miraculeuzee beeld der Zoete Moeder, waar zoovelen reeds zulke groote gunsten verkregen, zullen wij het eerst aan Haar een groet brengen en Hare voorspraak afroepen voor het welslagen van onze beweging.

Daarna zullen wij de machtigmooie Kathedraal, het schoonste Gothische bouwwerk van heel Nederland, bezichtigen en wanneer wij inwendig hare schoonheden bewonderen, zal de bekende Bossche kunstenaar P. Kallenbach het beroemde orgel der kerk bespelen, waartoe hij zich welwillend heeft bereid verklaard en waartoe de Hoogeerw. heer Adelmeijer, Plebaan, zijne toestemming heeft verleend.

Bij de bezichtiging van het monumentale gebouw en de kunstwerken zal de heer L. P. M. van Valkenburg, hoofdopzichter van de Restau-

ratie van de Kathedraal, bereidwillig toelichtingen verstrekken.

1 uur. Bezoek aan de Chicago-bioscope.

Terwijl het bondsbestuur in Casino vergaderen zal, zullen de leden zich begeven naar de „Chicago-bioscope“ alwaar een groot aantal lichtbeelden zullen vertoond worden: foto's van bekende Esperantisten, van vergaderingen, van de algemeene Esperantocongressen, excursies, Roode Kruis-oefeningen enz. enz., die den leden ongetwijfeld een hoogstaangenaam uurtje zullen bezorgen, vooral daar men op het doek verschillende bekenden zal ontmoeten. Voorts zijn wij er in geslaagd te Hamburg kinematografische opnamen van het Antwerpsche Congres (la Sepa) te verkrijgen, welke mede zullen vertoond worden.

Gaarne lieten wij ook het Bondsbestuur meegenieten van deze voorstelling doch ter wille van eene goede regeling van dezen dag zullen zij zich het gemis van dit nummer moeten getroosten.

2 uur. Algemeene jaarvergadering in het „CASINO“, Papenhulst.

4.15 uur. Bezichtiging der Statenzaal enz. in het Goevernementsgebouw, welke doorgaat voor een der mooiste in ons land, en waartoe de Hoogedelgestrengste Heer Commissaris der Koningin in Noord-Brabant, Mr. A. E. J. Baron van Voorst tot Voorst welwillend zijne toestemming heeft gegeven.

4.45 uur. Bezoek aan het Stadhuis en bezichtiging der vele merkwaardigheden.

De Edelachtbare heer Burgemeester, Jhr. P. J. J. S. M. van der Does de Willebois, werd door ons onmiddellijk bereid gevonden om op dezen dag het Stadhuis voor ons open te stellen en ons daarbij alle faciliteiten te doen verleen.

Wij zullen er bezichtigen de vermaarde muurschilderingen van Der

Kinderen, welke door den bekenden Bosschen kunstschilder Dorus Hermesen in het kort zullen worden toegelicht. Wij zijn daardoor verzekerd van eene deskundige en voor ieder duidelijke verklaring. Bij de verdere bezichtiging van de Raadszaal, de Burgemeester- en Wethouders-kamers museum, schutterijverzameling uit het geheele land, en de nieuw-ontdekte onderaardsche kamer met de folterwerktuigen zullen wij weder door een bevoegd persoon worden voorgelicht.

5.30 uur. Gemeenschappelijk diner in Hôtel Noord-Brabant der heeren P. Mulders en Zonen, Grootte Markt.

Dit diner zal worden opgeluisterd door muziek, terwijl een dameskoortje eenige nummers zal ten gehoor brengen.

8 uur. Concert op de Markt door het stedelijk Muziekkorps, directeur de heer Mar. Ogier.

De Burgemeester was weder zoo welwillend ons verzoek ten deze in te willigen. Bij gunstig weder zullen wij op de terrassen der groote cafe's van de mooie muziek van dit in den lande gunstig bekende muziekkorps kunnen genieten.

Waar op een enkele uitzondering na, zooals uit onderstaande opgave blijkt, bijna alle leden nog zeer laat uit onze stad zullen kunnen vertrekken, durven wij tot hen ook het verzoek te richten, ter verhooging van de gezelligheid, ook de laatste gelegenheid voor de terugreis uit te kiezen.

Moge deze korte uiteenzetting van ons program er toe leiden, dat talrijke leden, niet enkel uit het zuiden des lands maar ook boven den Moerdijk de jaarvergadering zullen bezoeken!

Degenen, die aan de lunch, het diner en de feestelijkheden wenschen deel te nemen, gelieven zoo spoedig mogelijk doch uiterlijk 15 April, postwissel ad. f. 2.50 te zenden aan den voorzitter onzer vereeniging: Sro. J. Pastoor. Postbus 5. Personen, die niet aan de lunch zouden wenschen

deel te nemen, doch wij wekken er allen dringend toe op, hebben post-wissel te zenden ad, f. 1.80

Het Bestuur der 's-Hertogenbossche R.K. Esperantisten-Vereeniging.

NAAR 's-HERTOGENBOSCH.

VAN 's-HERTOGENBOSCH
NAAR

	Vertrek.	Aankomst.
Amsterdam	7,30	9,25
Bergen-op-Zoom	8,13	9,54
Boxtel	9,18	9,35
Breda, via Udenh.	9,09	9,54
„ „ Oisterw.	8,14	9,35
Culemborg	8,33	9,06
Cuyk, via Oss.	7,—	9,01
„ „ Beugen	7,24	9,35
Eindhoven	8,47	9,35
„ tram	6,15	9,—
Den Haag	7,18	9,25
Haarlem	6,52	9,06
Heerlen	7,09	10,53
Nijmegen	7,58	9,01
Rotterdam, D.P. via Waspik	7,45	9,49
Schiedam	7,30	9,49
Tilburg	9,32	9,54
Uden	8,10	9,35
„ tram	7,05	9,30
Utrecht	8,33	9,25
Vechel	8,24	9,35
„ tram	7,45	9,30
Venlo	7,55	9,35

	Vertrek.	Aankomst
	8,42	10,30
	9,12	11,01
	9,35	11,44
	10,40	12,32
	8,05	9,49
	8,02	8,19
	9,15	9,28
	11,55	12,14
	8,05	8,52
	9,15	10,49
	11,52	12,42
	9,35	10,24
	8,02	9,59
	8,02	8,56
	11,55	12,43
	8,05	10,40
	9,12	11,09
	9,35	12,03
	8,42	10,58
	9,12	11,30
	9,35	12,40
	8,02	11,42
	8,48	9,33
	9,48	10,56
	8,08	10,43
	9,15	12,13
	9,35	11,54
	8,08	11,27
	8,05	8,27
	11,10	11,44
	11,52	12,13
	8,02	8,58
	7,08	9,35
	8,42	9,30
	9,12	10,—
	9,35	10,55
	10,40	11,35
	8,02	8,49
	9,42	11,13
	8,02	10,06

Esperanto-examens.

De voorjaars-Esp. examens zullen afgenomen worden te Rotterdam den 1en Mei 1913.

De aanmelding hiervoor moet geschieden voor 1 April 1913 bij den Secr. penningmeester der commissie, Sr-o H. J. Bulhuis, Daguerrestr. 84, 's-Gravenhage, liefst per afzonderlijken postwissel, met opgave van naam, voornaam, en volledig adres, zoo noodig ook van de Vereeniging, waarvan de candidaat lid is.

Uittreksel uit het examen reglement:

Voor examen A. wordt betaald f 2.— door een lid van L. E. E. N. f 2.50

„ „ een andere Esp. vereeniging.

f 4.— door ieder ander persoon.

Voor examen B worden deze bedragen respectievelijk f 2,50; f 3.— en f 5. Personen in het bezit van dipl. A, betalen voor examen B. resp. f 1; f 0.50 en f 2,50.

Zij die verhinderd worden aan een examen deel te nemen of voor de eerste maal niet slagen, kunnen aan een volgend gelijksoortig examen kosteloos deelnemen. Dit recht gaat verloren, indien daarvan niet binnen twee jaar na het eerste examen wordt gebruik gemaakt.

Aan examen B kunnen alleen zij deelnemen, die den leeftijd van 18 jaren hebben bereikt.

Programma's.

Art 1.

Examen A.

I. Schriftelijk.

a. In het Nederlandsch vertalen van een eenvoudig Esperanto proza dictee.

b. Vertalen van een eenvoudig Nederlandsch prozastukje.

II. Mondeling.

c. Beantwoorden van vragen betreffende het Fundamento.

d. Het voeren van een eenvoudig gesprek in Esperanto.

Art. 2.

Om te kunnen slagen in het examen sub. art. 1 moet de examinandus voor alle vier onderdeelen tezamen 28 punten behalen en mag in enig onderdeel geen lager cijfer hebben dan 5.

Art. 3.

Examen B.

I. Schriftelijk.

a. Vertalen uit Esperanto in het Nederlandsch.

b. Idem omgekeerd, hierbij zal voornamelijk gelet worden op de spraakkunst.

e. Een opstel maken in Esperanto over een onderwerp te kiezen uit een serie, op te geven door de commissie.

II. Mondeling.

a. Het voeren van een gesprek in Esperanto over Litteratuur dier taal, in het bijzonder over de door den examinandus gelegen werken. (Verplicht is de bestudeering van 4 werken, n.l. „Fundamenta Krestomatio” van Dr. Zamenhof. „La Batalo de l'vivo”, vertaald door Dr. Zamenhof, „Paŭlo Debenham” door H. Luijken en „Laŭroj” (kolekto de premiitaĵoj) of daarmee gelijkwaardige.

b. Blijk geven van voldoende kennis omtrent het geven van onderwijs in de Esperanto-spraakunst. (in 't Nederlandsch.)

c. Kennis van de wereldtaalbeweging in 't algemeen, die van Esperanto in 't bijzonder; vooral ook in Nederland.

N.B. Aanbevolen wordt „Demandaro” van Ladevéze.

Art. 4.

Om te kunnen slagen in het examen B moet de examinandus zoowel voor het schriftelijk als voor het mondeling gedeelte minstens 20 punten

behalen en voor elk der onderdeelen minstens het cijfer 6.

Examen-Commissie.

H. J. Bulhuis (sekr. kasisto), D. F. Romein, J. P. L. Niesten, J. C. v. d. Vet-Dirksen, J. v. d. Velde (prez.) P. J. Vermaas kaj J. Ziermans (vic. prez.).

Anstataŭontoj: P. A. Schendeler, F. C. Vernéde, J. R. G. Isbrücker, J. G. Bramkamp Weber,

Sukcesplena propaganda vespero.

Rotterdam. En la antaŭa numero de ĉi tiu gazeto mi jam komunikis, ke la Roterdama katolika Esperantista Societo decidis, teni propagandan vesperon pri Esperanto en Februaro aŭ Marto 1913.

Hodiaŭ mi nun rapidas sciigi al vi, ke Jaŭdon la 6an de Marto la nomita propaganda vespero favore de Esperanto kaj precipe de la Roterdama sekcio okazis. La salono de „St. Joseph Gezellen-Vereeniging“ estis tute plenigita, inter ni ankaŭ troviĝis kelkaj membroj de aliaj Esperantistaj Grupoj.

Nia prezidanto Sinjoro Niesten malfermis la kunsidon per la kristana saluto, deziris al la ĉeestantoj „koran bonvenon“ kaj donis por fari la aferon ne tro longe - tuj la vorton al la estrar-membro de nia katolika Ligo „Nederlanda-Katoliko“ profesoro patro Linnebank el Udeno, kiu sin volonte deklaris preta teni propagand-paroladon. Li elektis la temon „*La vojo de Esperanto tra la mondo*“. La paroladinto plue deklaris ke li pli ol iam firme estas konvinkata, ke Esperanto estas efektive uzbla mondhelplingvo; la kongresoj pruvis tion sufiĉe; li ankaŭ montris la praktikan flankon de U.E.U kaj ĝiaj utiloj por instruistoj. Sendube li faris paroladon tre klaran kaj konvinkan, per kiu multaj ĉeestantoj, kiuj antaŭe

ne tro ŝatis Esperanton, estis varbitaj por nia afero. La rezultato estis sukcesplena, ĉar 12 personoj tuj aniĝis kaj mi estas certa ke ankoraŭ pli multaj sekvos.

Laŭtegaj aplaŭdoj, kiujn la paroladisto akiris post la parolado estis la pruvo, kiel la aŭdintoj ŝatis la agrablajn vortojn de profesoro Linnebank.

La publiko montris multan interesiĝon por la lingvo internacia, kio precipe montriĝis dum la paŭzo, ĉar la ekspozicio de Esperanto-Literaturo kaj ilustritaj poŝtkartoj havis multajn vizitantoj; ankaŭ lo propaganda libreto por Esperanto, kombinita de la propagand komitato de nia grupo enhavas riĉan diversajĉecon, kiu certe estas kontentiginta ĉiujn ĉeestantojn.

Je la fino Sinjoro Niesten dankis patron Linnebank por lia instrua parolado kaj fermis la propagandan vesperon kun la kutima kristano saluto.

Vere sukcesega kunveno, kiu certe multe antaŭenpuŝos nian aferon en tiu ĉi urbo,

F. SCHNEIDERS, Sekretario.

's-Hertogenbosch. La ĉi tiea sekcio kunvenis London la trian de Marto. Post malfermo estis legataj la notoj pri la antaŭa kunveno kaj ankaŭ la jarraporto de la sekretariino. La kasisto raportis pri la kaso. Ĝia stato nuna estis sufiĉe bona, sed gravaj elspezoj atendas nin dum 1913. La kunveno ankoraŭ pritraktis la projektojn por la jarkunveno de „Nederlanda Katoliko.“ Per unua voĉdonado la kunveno decidis ne sendi al tiu kunveno riprezentanton, sed riprezentantinon. Per dua voĉdonado por tio elektigis S-ino Ras. Por la taga estraro oni kandidatigis ĉiujn numajn funkciulojn. Membron de la ligestraron oni elektis H. Damen.

KRONIKO DE I.K.U.E.

Internacia Pilgrimo Katolika
kaj kvara internacia Kongreso de la
Katolikoj Esperantistaj en Romo.

(7—14-an de Septembro 1913.)

1-a Cirkulero de la Preparanta
Komitato

Al ĉiuj membroj de I. K. U. E.,
kaj al ĉiuj katolikoj Saluton en Kristo.

Karaj gesamideanoj!

Vi ĉiuj scias, ke la jaro 1913 estos
tre grava por nia kara movado.

Ĝis nun, jam trifoje estis donitaj
al ni okazoj por montri al la tuta
katolikaro, ke Esperanto povas esti
kaj jam estas por ĉiuj naciaj filoj de
la Sankta Eklezio, efika, facila kaj
oportuna fratigilo.

Jam en ĉiuj kongresoj niaj, en
Parizo, en Hago, en Budapesto, nia
Sankta kaj amata Patro Pio X-a donis
pruvojn de sia amo al ni kaj estimo
por niaj klopodoj, sendante sian Apo-
stolan Benon. Dum la nuna jaro, ni
mem vizitos Lin, kaj niavice prezentos
al la komuna Patro de ĉiuj fideluloj
la esprimon de nia amo, kaj fila sub-
metiĝo. Ni vizitos Lin, en la Eterna
Urbo, en kie de du mil jaroj la spiritaj
heredantoj de Sankta Petro neniam
ĉesis, malgraŭ ĉiuj malamikaj klopodoj,
dissendi la lumon de la katolika Fido.

Ni iros, filoj de ĉiuj nacioj, kiuj
ekzistas sub la suno, porti kune al
la Papo la certigon de nia firma
decido labori kune, intime ligitaj per
la komuneco de *fido* kaj *lingvo* por
la plivastigado de la Dia regno.

Pripensu kiom grava estas nia
klopodo!

De la tempo kiam en la tuta kris-
tanaro la latina lingvo estis la dua
lingvo de ĉiuj, neniam alvenis en
Romon tia pilgrimo *konsistanta el*
personoj ĉiurangaj, ĉiurasaj, ĉiunaciaj,
kapablaj interkompreniĝi.

Sed antaŭ ĉio, ni memoru, ke ni
volas plenumi *pian agon*, ne brueman
lingvan manifestadon.

Ni ne iru Romon kun ordinaraj
sentoj de bonaj Esperantistoj irantaj
al iu kongreso: ni iru tien, kun humila
kaj interna ĝojo de bonaj katolikoj
irantaj al sia spirita patro, kaj vizi-
tontaj la sanktajn lokojn, kie mortis
la grandaj Apostoloj de Kristo, kaj,
post ili, miloj kaj miloj da sanktaj
martiroj, kiuj nun kantadas por eterne,
en la lingvo de l' senfina amo, la
laŭdojn de Dio.

Ni preparu nin, ne nur materiale,
sed, ĉefe, *spirite* al tiu *pilgrimo!* Ni
ne forgesu, ke per vere pia ago, kiu
altiros sur nian movadon la benon
de Dio, ni centfoje pli faros por nia
afero, ol per simpla manifestado, kiu
celus nur altiri al Esperanto la atenton
de la katolikaro.

Gesamideanoj!

Tia granda pilgrimo, kiun, je la
lasta vespero de nia 1-a kongreso,
ni konsideris kiel malproksiman kronon
de niaj penadoj, estas nun decidita
afero!

Al vi ĉiuj, riĉuloj, kaj malriĉuloj
ni faras plej koran, plej *insistan* al-
vokon! *Vi, de nun, decidu veni al*
Romo!

Vi faru propagandon ĉirkaŭ vi!
Vi varbu amikojn, parencojn! Vi de
nun ŝparu monon por tiu bela, sen-
kompara vojaĝo.

La Preparanta Komitato jam faris
multajn klopodojn, kaj akiris la *certecon*,
ke nia Pilgrimo al Romo estos *belega*
kaj sukcesplena: el ĉiuj partoj de
l' mondo jam venas multaj entuziasmaj
promesoj de partopreno. Baldaŭ ni
liveros al vi plenajn sciigojn pri al
organizado kaj elspezoj, la vojaĝo,
k. t. p. Ĉiu helpu al ni per sia
tuja aliĝo! Eĉ se kelkaj el vi tion
povas, ili faru mondonacon, eĉ mal-
grandan, por la organiza kaso.

Venu ĉiuj al Romo!

La Preparanta Komitato.
Abato A. RICHARDSON,
Prezidanto,
121, rue du Marais,
Bruxelles, Belgique.

CL. COLAS.
Sekretario,
51, rue de Clichy.
Paris
F-ino M. LAROCHE,
Centra Kasistino,
55, rue de Vaugirard, Paris.

Praktikaj Sciigoj.

De post la 5-a de Januaro, jam pretaj estas *membrokarto* kaj *propagandaj markoj*. Oni do povas sendi de nun la kotizon por aliĝo (2 Sm.) ĉu al la Centra Kasistino (F-ino LAROCHE, 55 rue de Vaugirard, Paris,) ĉu al la naciaj kolektantoj, kiuj ilin sendos poste al la Centra Kaso. *Do, plej simple estas sendi rekte al F-ino Larroche, 55 rue de Vaugirard, Paris.*

Belaj afiŝoj estas ankaŭ preparataj; unu ekzemplero estos senpage sendata al ĉiu aliĝinto. Pluaj ekzempleroj estos aĉetebraj por propagando.

Ni de nun havas preskaŭ certecon ke gravaj rabatoj estos konsentataj por la vojaĝo. Aliparte ni jam scias, ke ni estos gastigataj en Romo por tre moderaj kondiĉoj.

Mi intencas viziti Romon baldaŭ, kaj, se eble, prezenti al la Sankta Patro, la filajn sentojn de ĉiuj I. K. U. E.-anoj.

(El Belga Katoliko.) Cl C.

BIBLIOGRAFIO.

Het esperanto in Twintig Lessen, A. Blok, Rotterdam; Rotterdam W. Zwagers, Prijs f 0,50.

De taalregels zijn duidelijk uiteengezet en toegelicht door tal van voorbeelden.

Het boekje bevat een groot aantal schriftelijke oefeningen ter toepassing.

Iedere les bevat een lijst van woorden die van buiten geleerd moeten worden.

Dit bevat den leerlingen doorgaans beter dan het herhaaldelijk opzoeken van eenzelfde woord in sleuteltje of dictionaire. Men vindt hier niet dat overdreven streven naar beknoptheid, waaronder maar al te vaak de duidelijkheid lijdt. Wenschelijker ware het geweest, indien na iedere nieuwe moeilijkheid terstond de noodige toepassingen volgden en niet zooals nu de toepassingen eerst komen na de opsomming van eenige regels benevens nog enkele voor- of achtervoegsels. Beter is het de nieuwe moeilijkheid eerst te laten volgen, nadat het voorafgaande door de noodige toepassingen het eigendom van den leerling is geworden. In handen van een goed onderwijzer kan het echter, ook bij cursussen, uitstekende diensten bewijzen.

Het is ook zeer geschikt voor zelfstudie, althans voor hen, die grondig onderwijs in hunne moedertaal genoten hebben.

Op les X valt echter vrij wat aan te merken. Op blz. 45 staat:

Ik zag het paard vallen. Mi vidis la ĉevalon falantan.

Wij hoorden hem spreken. Ni aŭdis lin parolantan. Volgens mijne meening moet dit zijn: Mi vidis la ĉevalon falanta. Mi aŭdis lin parolanta, want *falanta* is hier *predicatief* gebruikt als bepal. van gesteldheid. Komt dus overeen met het bepaalde woord, [hier *ĉevalon, lin*] in *getal* maar niet in *naamval*.

De zinnen: mi vidas la ĉevalon falantan vertaal ik:

Ik zie het vallende paard, of: „Ik zie het paard, dat valt,” ter onderscheiding van een ander paard, dat niet valt.

En: mi vidas la ĉevalon falanta ik zie het paard vallen.

M. Th.

ESPERO KATOLIKA.

Internacia monata gazeto.

Administranto: S-ro F. SLEIJFFERS, Prins Hendrikstr. 93, Den Haag.

Jara abono 2 Sm. (antaŭpagota).

Machinale Fabriek van Houtbewerking
„DE MARK”.

Jac. van Groenendael, Breda

Alle Timmerwerken, Speciaal in Eikenhout

KERKBANKEN - KERKSTOELEN
SCHOOLMEUBELS, enz.

.....
Wie Sociale en Politieke lectuur wenscht te ontvangen wende zich tot
„FUTURA” - LEIDEN.
.....

ĴUS APERIS :

Elementara Lernolibro

de

ESPERANTO.

P. A. SCHENDELER.

Prezo : 20 cendoj. — Prijs 20 cent.

Uitgave : GEBR. BEK, Boekdrukkerij
== VEGHEL. ==

ARTISTIEK.

ONVERGANKELIJK.

Onnavolgbaar

PEINTURE ≡

≡ BOGAERTS,

Portretten in olieverf -:

:- naar iedere photographie

(zelfs verbleekt).

Nieuwe geïllustreerde -:

:- prijscourant gratis.

H. BOGAERTS & Co.,

≡ BOXTEL. ≡

Geen portret mag behouden worden, dat
:- niet aan alle eischen voldoet. :-